

Uusi tartuntatautilaki Suomessa!

**14.3.2017 Sairaalahygieniapäivät
Anni Virolainen-Julkunen**

www.finlex.fi

<http://www.finlex.fi/fi/laki/kokoelma/>

- **1227/2016** Tartuntatautilaki
- **146/2017** Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista
- **149/2017** Sosiaali- ja terveysministeriön asetus rokotuksista

Tartuntatautilain tavoite on

***tartuntatautien ja niiden leviämisen
ehkäisy väestössä***

3§ Määritelmät

- 2) **hoitoon liittyvällä infektiolla** sosiaali- ja terveydenhuollossa toteutetun tutkimuksen tai annetun hoidon aikana syntynyttä tai alkunsa saanutta tartuntatautia;
- 3) **lääkkeille erittäin vastustuskykyisillä mikrobeilla** sellaisia mikrobeja ja mikrobikantoja, joiden aiheuttamien infektioiden hoitoon on rajallisesti tai ei lainkaan käyttökelpoisia, tehokkaita mikrobilääkkeitä;

3§ Määritelmät

- 6) epidemialla tartuntatautitapausten lukumäärän lisääntymistä odotettua enemmän jonakin ajanjaksona tietyssä väestössä tai tietyllä alueella;
- 7) **poikkeuksellisella epidemialla** Maailman terveysjärjestön julistamaa pandemiaa sekä muuta tartuntatautiepidemiaa, joka aiheuttaa merkittävän uhan kansanterveydelle ja terveydenhuollon palvelujen riittävydelle;

17§ Hoitoon liittyvien infektioiden torjunta

- Terveydenhuollon ja sosiaalihuollon toimintayksikön on *torjuttava* suunnitelmallisesti hoitoon liittyviä infektioita. Toimet on *sovitettava yhteen* terveydenhuoltolain (1326/2010) 8 §:ssä säädettyjen potilasturvallisuutta edistävien toimien kanssa.
- Toimintayksikön johtajan on *seurattava* tartuntatautien ja lääkkeille erittäin vastustuskykyisten mikrobien esiintymistä ja *huolehdittava tartunnan torjunnasta*. Toimintayksikön on huolehdittava potilaiden, asiakkaiden ja henkilökunnan tarkoituksenmukaisesta suojauksesta ja sijoittamisesta sekä mikrobilääkkeiden asianmukaisesta käytöstä.
- Toimintayksikön johtajan on *käytettävä apunaan* tartuntatautien torjuntaan perehtyneitä terveydenhuollon ammattihenkilöitä ja sovitettava toimintansa yhteen kunnan tai kuntayhtymän toteuttamien toimien sekä valtakunnallisten hoitoon liittyvien infektioiden torjuntaohjelmien kanssa.

TT-asetuksen 13§ Hoitoon liittyvät infektiot

- **Erikoissairaanhoidon toimintayksiköiden** on annettava **SHPIle** sekä **THLlle** hoitoon liittyvien infektioiden ehkäisyä ja torjuntaa koskevaa **tietoa**
 - **osallistuttava** valtakunnallisiin hoitoon liittyvien infektioiden esiintyvyyttä koskeviin selvityksiin
 - osallistuttava valtakunnalliseen hoitoon liittyvien infektioiden **ilmaantuvuusseurantaan** yhteistyössä sairaanhoitopiirin kuntayhtymän ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kanssa
- **Terveydenhuollon ja sosiaalihuollon toimintayksiköiden** on annettava **SHPIle** hoitoon liittyvien infektioiden ehkäisyä ja torjuntaa koskevia **tietoja**
 - **osallistuttava** niiden esiintyvyyttä ja torjuntaa koskeviin **selvityksiin**

17§ KÄYTÄNNÖSSÄ:

- Suunnitelma - *miten seurataan ja torjutaan* tartuntoja
- Seuranta - *prevalenssi?* mitä ja millä frekvenssillä?
- Torjunta - *torjuntatoimet?* lääkekäytön ohjaus?
- Yhteistyö - *koulutus ja yhteydenpito?*

- Erikoissairaanhoido: *selvitykset ja ilmaantuvuusseuranta SHPn ja THLn kanssa*
- Kaikki toimintayksiköt: *selvitykset SHPIle*

36§ *Hoitoon liittyvien infektioiden rekisteri*

- **THL** ylläpitää valtakunnallista hoitoon liittyvien infektioiden rekisteriä niiden seurantaan ja torjuntaa sekä tilastointia ja tutkimusta varten.
- **Sairaanhoitopiiri** ylläpitää alueellista hoitoon liittyvien infektioiden rekisteriä niiden seurantaan ja torjuntaa varten
- **Sairaanhoitopiirillä** on oikeus saada alueensa terveydenhuollon ja **sosiaalihuollon toimintayksiköistä** asiakasta tai potilasta koskevat tiedot hoitoon liittyvien infektioiden *diagnooseista* ja *aiheuttajista* sekä tartunnan kulkuun vaikuttaneista *riskitekijöistä ja toimenpiteistä*

36§ *Hoitoon liittyvien infektioiden rekisteri*

- Terveydenhuollon toimintayksikön ja sosiaalihuollon toimintayksikön on annettava salassapitosäännösten estämättä **tiedot THLlle ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymän tartuntataudeista vastaavalle lääkärille harvinaisesta ja vakavasta hoitoon liittyvien infektioiden ja mikrobilääkkeille erityisen vastustuskykyisten mikrobien epidemiasta ja epidemiaepäilystä.**
- FIMEA ilmoittaa THLlle: **lääkkeestä tartunta**
- VALVIRA ja AVIt THLlle: **terveydenhuollon laitteesta tai tarvikkeesta tartunta**

36§ KÄYTÄNNÖSSÄ:

■ Toteutunut tilanne

- diagnoosit
- mikrobiologiset laboratoriotulokset
- riskitekijät
- toimenpiteet

■ Epidemiaepäilyt

- harvinainen ja vakava hoitoon liittyvä infektio
- mikrobilääkkeille erityisen vastustuskykyinen mikrobi

24§ Tiedonsaantioikeus epidemian havaitsemiseksi, selvittämiseksi ja tartunnan jäljittämiseksi

- salassapitosäännösten estämättä ja korvauksetta
- STM: muilta viranomaisilta sekä yksityisiltä sosiaalihuollon ja terveydenhuollon toimintayksiköiltä
- THL ja shp:n kuntayhtymän tartuntataudeista vastaava lääkäri: kunnan ja valtion terveydenhuolto-, terveydensuojelu-, eläinlääkintä- ja elintarvikevalvontaviranomaisilta sekä 18 §:ssä tarkoitetuilta laboratorioilta ja yksityisiltä sosiaalihuollon ja terveydenhuollon toimintayksiköiltä sekä itsenäisiltä terveydenhuollon ammattiharjoittajilta 23 §:ssä

48§ *Työntekijän rokotussuoja potilaiden suojaamiseksi*

- Työskentelyyn sosiaalihuollon ja terveydenhuollon toimintayksiköiden asiakas - ja potilastiloissa, joissa hoidetaan lääketieteellisesti arvioituna tartuntatautien vakaville seuraamuksille alttiita asiakkaita tai potilaita, saa käyttää vain erityisestä syystä henkilöä, jolla on puutteellinen rokotussuoja.
- Työntekijällä ja työharjoitteluun osallistuvalla opiskelijalla on oltava joko rokotuksen tai sairastetun taudin antama suoja **tuhkarokkoa ja vesirokkoa** vastaan. Lisäksi edellytetään rokotuksen antama suoja **influenssaa** vastaan ja imeväisikäisiä hoitavilla **hinkuyskää** vastaan.

55§ *Terveydentilan selvitys hengityselinten tuberkuloosista työtehtävää varten*

- Työnantajan on vaadittava työntekijältä luotettava selvitys siitä, ettei tämä sairasta **hengityselinten tuberkuloosia**, jos on perusteltu syy epäillä työntekijän sairastavan hengityselinten tuberkuloosia ja työntekijä on sellaisissa tehtävissä, joissa hengityselinten tuberkuloosin leviämisen seuraukset ovat tavanomaista vakavammat. Selvitys on vaadittava myös harjoittelijoilta ja muilta vastaavilta henkilöiltä, jotka toimivat työpaikalla ilman palvelussuhdetta.
 - **sosiaalihuollon ja terveydenhuollon toimintayksiköissä** asiakkaiden ja potilaiden läheisyydessä
 - alle kouluikäisten lasten hoitotehtävissä

56§ *Terveydentilan selvitys*

salmonellatartunnasta työtehtävää varten

- Työnantajan on vaadittava työntekijältä luotettava selvitys siitä, ettei tällä ole **salmonellatartuntaa**, jos työntekijä on sellaisissa tehtävissä, joihin liittyy salmonellatartunnan tavallista suurempi leviämisvaara. Selvitys on vaadittava myös harjoittelijoilta ja muilta vastaavilta henkilöiltä, jotka toimivat työpaikalla ilman palvelussuhdetta.
 - elintarvikehuoneistossa tehtävässä, jossa hän käsittelee pakkaamattomia kuumentamattomina tarjoiltavia elintarvikkeita
 - maidon tuotantotilalla muissa maidonkäsittelytehtävissä kuin lypsytyössä, jos tila toimittaa maitoa meijeriin, jossa maitoa ei pastöroida

Tavoitteista totta nyt

...entä uusissa maakunnissa?

Tartuntatautilain tavoite on

***tartuntatautien ja niiden leviämisen
ehkäisy väestössä***

